

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi

The Journal of International Social Sciences

Cilt: 28, Sayı: 1, Sayfa: 115-132, OCAK – 2018

Makale Gönderme Tarihi:12.07.2017 **Kabul Tarihi:**05.12.2017

MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ: ELAZIĞ’DA BİR ARAŞTIRMA

*Views of the Members of Accounting Profession on Accounting Information System:
A Study in Elazığ*

Gamze Ayça KAYA *

ÖZ

Küreselleşme ve teknolojinin gelişmesi muhasebe bilgi sistemini etkilemiş ve muhasebe bilgilerinin bilgisayar ortamında üretilip sunulmasına neden olmuştur. Muhasebe bilgi sistemi, yönetim bilgi sisteminin alt sistemlerinden biridir. Muhasebe bilgi sistemi; varlıkların korunmasını, işletme faaliyetlerini kontrol ederek etkin ve verimli olmasını sağlamak ve geleceğe yönelik işletme faaliyetlerini planlamaktadır. Çalışmanın amacı, Elazığ il merkezindeki muhasebe meslek mensuplarının muhasebe bilgi sistemi hakkındaki görüşlerini tespit etmek ve bu konuyu incelemektir. Çalışmada; frekans, standart sapma, ortalama, Independent Sample T-Testi (Levene Testi) ve One Way Anova (Scheffe testi) testleri uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda, Independent Sample T-Testi (Levene Testi) ve One Way Anova (Scheffe testi) testleri’ne göre muhasebe meslek mensupları arasında demografik değişkenler açısından anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Bilgi Sistemi, Küreselleşme, Bilgi Teknolojisi, Muhasebe Bilgi Sisteminin Katkıları, Muhasebe Meslek Mensupları.

ABSTRACT

Globalization and developments in technology affected the information system in accounting and caused the accounting information to be produced and demonstrated in computer environments. Accounting information system is one of the subsystems of management information systems. Accounting information system ensures that the protection of assets is effective and efficient by checking the activities of businesses and plans the future activities of businesses. The aim of the study is to determine the views of the member of accounting profession of accounting information system in the city center of Elazığ and investigate this subject. In the study, frequency, standard deviation, mean, Independent Sample T-Test (Levene’s Test) and One Way ANOVA (Scheffe Test) were practiced. As a result of the study, meaningful differences were detected among the member of the accounting profession in terms of demographic variables, according to Independent Sample T-Test (Levene’s Test) and One Way ANOVA (Scheffe Test).

Keywords: Accounting Information System, Globalization, Information Technologies, Contributions of Accounting Information System, Members of Accounting Profession.

1.GİRİŞ

Küreselleşme ve bilgi teknolojisinin gelişmesiyle muhasebe bilgi sisteminin geliştirdiği ve sunduğu muhasebe bilgilerinin önemi daha da artmıştır. Günümüzde işletmeler muhasebe bilgilerini rekabet üstünlüğü sağlamak amacıyla kullanmakta ve diğer işletmelere karşı avantajlar elde etmektedir.

Muhasebe bilgi sistemi; üretim maliyetlerinin oluşması, hasılat, satışlar, alacaklar, maddi duran varlıklar, nakit yönetimi gibi konularda işletme içindeki ve işletme dışındaki bilgi kullanıcılarına muhasebe bilgisi sağlamaktadır. Dolayısıyla bu bilgilerin işletmeler ve işletme yöneticileri, sahipleri, ortakları, çalışanları, kredi verenler, kamuoyu ve devlet gibi bilgi

* Yrd. Doç. Dr, Fırat Üniversitesi İİBF İşletme Anabilim Dalı ELAZIĞ, e-posta: gamzeayca@firat.edu.tr

kullanıcılarının zarar etmemeleri için doğru, güvenilir ve zamanında sunulmuş olması gerekmektedir. Muhasebe bilgilerinin hata, hile ve önyargılardan arındırılarak yöneticilerin karar vermelerine yardımcı olacak nitelikteki bilgiler olması büyük önem taşımaktadır.

İşletmelerde bilgisayar ve internet kullanımının artmasıyla bilgi güvenlik riskleri ortaya çıkmıştır. İşletmelerin bilgisayarlaşması sonucu muhasebe bilgilerinin kötü niyetli kişiler tarafından çalınması riski de artmıştır. Bilgisayar kullanan işletmelerde muhasebe kayıtlarına yetkisiz erişim ve muhasebe kayıtlarının değiştirilmesi gibi hilelerin yapılma ihtimali yüksektir.

Bu çalışmanın amacı, muhasebe meslek mensuplarının muhasebe bilgi sistemine bakış açılarını tespit etmek ve bu konuyu değerlendirmektir. Bu çerçevede öncelikli olarak genel açıklamalarda bulunulmuş ve Elazığ ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları üzerinde bir anket çalışması yapılmıştır.

2. MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ VE BİLGİ TEKNOLOJİSİ

19. yüzyılın sonları ve 20 yüzyılın başlarından itibaren gelişen teknoloji, iş hayatında makine ve elektronik cihazların kullanılmaya başlanması, yeni veri ve bilgilerin oluşturulmasına olanak tanımaktadır. Özellikle rekabet avantajı yakalamanın önemli olmaya başladığı bu yüzyıllarda işletmelerin muhasebe konusunda en düşük maliyetle en yüksek kâr elde etme amacı, bilgilerin toplanması, raporlanması, kontrolü ve ortaya çıkabilecek her türlü sorunun çözümü gibi konular muhasebe bilgi sistemine gerekliliği ortaya çıkarmıştır (Kaderli ve Köroğlu, 2014: 24). Muhasebe bilgi sistemi, yönetim bilgi sisteminin alt sistemlerinden biridir.

Bilgi sistemleri içinde en önemlisi muhasebe bilgi sistemidir. Çünkü muhasebeden alınan bilgilerle işletmeler gelecekle ilgili stratejik kararlar alabilmekte, ileride meydana gelebilecek riskleri bu bilgilerden yola çıkarak kontrol altında tutabilmektedir. Ayrıca işletme dışındaki kişiler de finansal muhasebe bilgilerinden yararlanabilmektedirler (Dinç ve Varıcı, 2008: 70).

Muhasebe bilgi sistemi, işletmenin varlıkları ve bu varlıkların kaynakları olan sermaye ve borçlar üzerinde değişme yaratan mali nitelikli işlemlere ait verileri toplayan, toplanan verileri işleyerek bilgiye dönüştüren ve ortaya çıkan bilgileri raporlayan bir bilgi sistemidir (Sürmeli ve Diğerleri, 2011: 43). Ayrıca muhasebe bilgi sistemi; yönetimin varlıklar üzerindeki yönetim sorumluluğunu yerine getirmek, işletme eylemlerinin kontrolünü sağlamak, geleceğe ilişkin işletme faaliyetlerini planlamak için gerekli bilgileri sağlamaya yönelik bir sistem olarak da tanımlanabilir. Bu yönüyle muhasebe bilgi sistemi, işletme bilgi sisteminin en temel unsuru olup işletmenin sürekliliğini sağlama yönünde işletme faaliyetlerinin geleceğe yönelik koşullar dikkate alınarak planlanmasına olanak sağlamaktadır. Bu sistem, hem geleneksel muhasebe işlevlerini yerine getiren ve hem de yönetim muhasebesi, maliyet muhasebesi, sorumluluk muhasebesi, işletme bütçesi gibi yönetsel işlevleri içeren geniş bir bütündür (Dalğar ve Diğerleri, 2014: 50-51). Yani muhasebe bilgi sistemi; varlıkların korunmasını, işletme faaliyetlerinin kontrol edilerek etkin ve verimli olmasını ve geleceğe yönelik işletme faaliyetlerini planlamayı amaçlamaktadır.

İşletmelerde muhasebe bilgi sisteminin oluşturulmasında dikkate alınması gereken bir takım ilkeler mevcuttur. Bu ilkeler aşağıda kısaca açıklanmıştır (Dinç ve Abdioğlu, 2009: 165):

Uygun Maliyet İlkesi: Bu ilke, muhasebe bilgi sisteminin kurulması ve işletilmesinde fayda-maliyet analizine dikkat edilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Raporlama İlkesi: Bu ilke, muhasebe bilgi sisteminin düzenli olarak ve gerçeği yansıtır şekilde mali tabloların ve diğer raporların hazırlanması gerektiğini ifade etmektedir.

İnsan Etkeni İlkesi: Muhasebe bilgi sistemini işletecek personelin yeterli sayıda ve mesleki yeterliliğe sahip olması gerektiğini ifade etmektedir.

Örgüt Yapısı İlkesi: Muhasebe bilgi sisteminde, kusursuz bir personel yönetiminin olması, yetki ve sorumlulukların uygun bir şekilde dağıtılması, görev tanımlarının yapılmış olmasını ifade etmektedir.

Açık ve Anlaşılabilir Olma İlkesi: Muhasebe bilgi sisteminin rahatlıkla anlaşılabilir ve açık olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu ilke gereğince bir sistemin etkin olması, karmaşık olmasını gerektirmemelidir.

Veri Biriktirme ve İşleme İlkesi: Muhasebe bilgi sistemi içerisinde gelen verilerin düzenli bir şekilde kaydedilmelerini, bu kayıtların işlenerek çeşitli bilgiler üretilmesini ve bu bilgilerin belgeler yardımı ile saklanmasını ifade etmektedir. Bu ilke, kısaca, girdi-işlem-çıkıtı olarak tanımlanmaktadır.

Muhasebe bilgi sistemi ve muhasebe mesleğini yapan muhasebeciler ile diğer unvanları taşıyan kişiler 1950'lerden bu yana hızlı gelişen ve değişik uygulamalarla ortaya çıkan bilgi teknolojilerinden önemli derecede etkilenmişlerdir (Sürmeli ve Diğerleri, 2011: 48).

Muhasebeciler, donanım ve yazılım satın alımlarında karar alıcılara daha güvenilir ve doğru finansal bilgilerin sağlanması amacıyla yardımcı olmalıdırlar. Günümüzde denetçiler, genellikle denetimlerini bilgisayarlı sistemlerde bilgisayar aracılığı ile gerçekleştirmektedirler. Bu durum, denetçilerin otomasyonu ve otomatik kontrolleri anlaması ve bununla birlikte bir muhasebe sisteminin güçlü, etkin ve zayıf yönlerini tanımlayabilmesi gerektiğini ifade eder. Mevcut bir sistemin etkinliğinin ve verimliliğinin değerlendirilmesinin genellikle muhasebecilere sorulması nedeniyle, bilgi teknolojisi, muhasebe meslek mensupları açısından önem taşımaktadır (Sürmeli ve Diğerleri, 2011: 95).

Bilgi teknolojilerindeki gelişim, işletmelerdeki birçok uygulamaya büyük etkilerde bulunmuştur. Bu etkilerin en önemlisi muhasebe uygulamalarında karşımıza çıkmaktadır. Bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak, iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve yaygın kullanım; muhasebe uygulamalarında ticari yazılım ürünlerinin ortaya çıkmasına yol açmış, bu da verilerin işleme ve analiz etme sürecini önemli ölçüde etkilemiştir. Önceleri, muhasebe faaliyetlerinin bilgisayar ortamında izlenmesine öncülük eden "genel muhasebe programları" geliştirilmiştir. Bu programlarla defter tutma, beyanname ve bildirgelerin hızlı ve daha düşük maliyetle hazırlanması sağlanmıştır. Daha sonra planlama, kontrol ve karar desteği için gerekli bilgileri sağlamayan bu programlar yerine muhasebede entegre programlar kullanılmaya başlanmış, böylelikle herhangi bir amaçla bilgisayara girilen bir bilginin muhasebe kaydının otomatik olarak yapılması sağlanmıştır. Son zamanlarda işletmelerin tüm bölüm ve fonksiyonlarını bir bilgisayar sisteminde tümleşik hale getiren kurumsal kaynak planlaması-KKP (Enterprise Resource Planning-ERP) yazılımları kullanılmaya başlanmıştır. Bilgi teknolojilerindeki bu değişim muhasebe programlarının da hızlı değişimini sağlamış, nitekim günümüzde KKP uygulamaları, e-ticaret, e-işletme gibi yeni oluşumlar ve uygulamalar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bilgi teknolojilerinin gelişmesiyle eskiden günler alan birçok muhasebe işlemi, veri kaydı ve analizi günümüzde sadece dakikalar almakta ve hata oranı sifıra yakın olmaktadır. Bilgisayarın muhasebe alanındaki başlıca faydaları şöyle özetlenebilir (Güzel ve Mersin, 2007: 172-174):

- İşlemlerin izlenmesi, bilgisayarla daha hızlı ve yalın bir şekilde dönüşmüştür.
- Raporların düzenlenmesi bilgisayarın yardımıyla daha kolay hale gelmiştir.
- Sonuçları anlamlandırmada bilgisayardan yararlanılmaya başlanılmıştır.
- Bilgisayarın hızlı işlem yapıp sonuçları anında ve istenilen detayda verebiliyor olması, karar alma sürecini hızlandırmıştır.
- Stok seviyesi devamlı kontrol altında olduğu için üretimdeki aksamalar en aza indirgenmiştir.
- Finansal bilgilerin saklanabildiği bir veri tabanı oluşturularak geçmiş, şimdi ve gelecek hakkında bilgi sağlanması, daha az zaman ve enerji harcanması sağlanmıştır.

3. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Demir (2005) çalışmasında, küreselleşen dünyada yaşanan yoğun rekabet ortamı ve teknolojik gelişmeler nedeniyle muhasebe bilgi sistemlerinde bilgilerin bilgisayar ortamında üretilmesi ve sunulması gerektiğini belirtmiştir. İşlemlerin bilgisayar ortamında yürütülmesi çeşitli güvenlik sorunlarını gündeme getirmiş ve işletmeler iç ve dış tehditlerle karşı karşıya kalmıştır.

Gökdeniz (2005) çalışmasında, muhasebe bilgi sistemini ayrıntılı olarak incelemiştir. Ayrıca teknoloji ve muhasebe bilgi sistemi üzerinde durmuş ve bilgisayar teknolojisindeki hızlı gelişmelerin muhasebe sistemleri üzerinde etkili olduğunu ve muhasebe bilgi sistemlerini ön plana çıkarttığını belirtmiştir. Muhasebe sistemlerinin bilgisayar ortamında olmasının işletmelere bazı faydalar sağladığını açıklamıştır. Bu faydalar; bilgisayarlı muhasebe sistemlerinin hızlı, kesin ve güvenilir olması ve verilerin tek bir yere yüklenip saklanabilmesidir. Sonuç olarak bilgisayar tabanlı muhasebe sistemleri, işletmelere zaman ve hız açısından avantaj sağlarken maliyetleri de artırmaktadır.

Güzel ve Mersin (2007), bilgi teknolojisindeki gelişimin muhasebe uygulamaları açısından yarattığı değeri ortaya koymaya çalışmışlardır. Hızla gelişen yeni program ve yazılımlar sayesinde işletmeler muhasebe uygulamalarında çok önemli kolaylıklar kazanmıştır.

Kalmış ve Dalgın (2010), muhasebe bilgilerinin karar alma sürecindeki gerekliliğini vurgulamış ve muhasebe bilgilerinin kullanılmasıyla işletme kararlarını etkileyip etkilemediğine ilişkin Çanakkale’de imalat işletmelerinde bir çalışma yapmışlardır. Sonuç olarak; Çanakkale imalat işletmelerinde ağırlıklı olarak stratejik kararların alındığı, muhasebe bilgileri ile bu kararlar arasında ilişkinin olmadığı, dolayısıyla muhasebe bilgilerinin kullanımının bu kararların alınmasını etkilemediği sonucuna varılmıştır.

Demir (2010) çalışmasında, bilginin işletmelerin karar alma süreçlerinde önemli bir rol oynadığını ve bilginin işletmelerin başarısında etkili olduğunu belirtmiştir. Ayrıca kaliteli bilginin özellikleri ve muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörleri açıklamıştır.

Yazıcı (2010), işletmelerin yönetim kararlarında muhasebe bilgi sisteminden faydalanma düzeyini gösteren faktörler açısından Erzurum organize sanayi bölgesinde yer alan Kobi’lerde çalışma yapmıştır. Sonuç olarak, işletme büyüklüğü arttıkça yönetim kararlarında muhasebe bilgi sisteminden faydalanma düzeyinin de arttığı belirlenmiştir.

Tekşen ve diğerleri (2011), muhasebe bilgi sisteminde bilgi güvenilirliğinin incelenmesine ilişkin çalışmada meslek mensuplarının muhasebe bilgi sistemindeki bilgi güvenilirliğine bakış açılarını değerlendirmişlerdir. Küreselleşme ve teknolojik gelişmelerin muhasebe bilgi sistemine etkileri, muhasebe bilgi sistemi ile bilgi güvenilirliği ilişkisi, güvenilir muhasebe bilgilerinin etkileri, muhasebe bilgi sisteminin güvenilirliğini tehdit eden unsurlar ve yöneticiler ile muhasebe bilgi sisteminin güvenilirliği ilişkisine yönelik sonuçlara ulaşılmıştır.

Acar ve Özçelik (2011), işletmelerde en eski ve önemli bilgi sisteminin muhasebe bilgi sistemi olduğunu ve muhasebe bilgi sisteminde üretilen bilgilerin iç ve dış bilgi kullanıcıları tarafından kullanıldığını belirtmişlerdir. Bilgi kalitesinin geliştirilebilmesi için odaklanması gereken alanlar kritik başarı faktörleridir. Kritik başarı faktörlerinin tanımlanması, muhasebe bilgi kalite geliştirme çalışmalarına katkı sağlayacaktır.

Akgün ve Kılıç (2013), muhasebe bilgi sistemi ve yönetim bilgi sistemini kavramsal olarak ele almıştır. Muhasebe bilgi sisteminin işletme yönetimine ilişkin etkinliğini belirlemeye yönelik olarak regresyon analizini uygulamış ve muhasebe bilgi sisteminin getirdiği yeniliklerin işletme yönetiminin etkinliği üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir.

Dereköy ve Kalmış (2013), hastanelerde kullanılabilecek çok boyutlu bir performans ölçüm modeli önermek ve model kapsamında, performans ölçümü için gerekli verilerin neler olduğunu tespit etmek; performans ölçümünde muhasebe bilgi sisteminden yararlanılıp yararlanılmadığını

irdemek ve performans ölçümüne olanak sağlayacak bir muhasebe bilgi sistemine yönelik öneriler getirmek amacıyla çalışma yapmışlardır. Önerilen performans ölçüm modelinin hastanede uygulanması halinde, muhasebe bilgi sistemindeki eksiklerin neler olduğu ve sistemdeki değişimin nasıl gerçekleştirilebileceği ele alınmış; performans ölçümüne yönelik bir muhasebe bilgi sisteminin geliştirilmesi konusunda öneriler sunulmuştur. Performans ölçümü için sadece mali verilerin yetersiz olduğu ve mali veriler ile mali olmayan verilerin entegre olarak bilgiye dönüştürüldüğü bütünlük bir muhasebe bilgi sisteminin gerekliliği ortaya konulmuştur.

Yıldız ve Baskan (2014) çalışmasında, 31 Aralık 2000 tarihinde Enron'daki muhasebe hilelerinin dünyayı etkileyebilecek muhasebe krizlerine yol açtığını belirtmiştir. Muhasebe hilelerinin önlenmesi için şirketler bir takım araçlardan yararlanmaktadır. Bu araçlar; iç denetim, iç kontrol, bağımsız denetim, ihbar hatları, tesadüfi (muhasebe hata ve hilelerinin ilgili kişilerin karşısına hiçbir çalışma yapmaksızın rastlantı eseri çıkması), özel hata ve hile inceleme birimleridir. Bu çalışmada muhasebe hilelerinin önlenmesinde kullanılan araçlar incelenmiş ve BİST'deki şirketler üzerinde bu araçların kullanılabilirliğini ve en etkili aracı tespit etmek amaçlanmıştır.

Dalğar ve diğerleri (2014), üretim sektöründe faaliyette bulunan işletmelerin muhasebe bilgi sistemini kullanmalarına ilişkin görüşlerini belirlemeye çalışmışlardır. Muhasebe uygulamalarına önemli ölçüde yön veren ve gelecekte de etki edecek olan muhasebe bilgi sisteminin üretim işletmelerindeki kullanımları tespit edilmek istenmiştir.

Ramli ve Iskandar (2014), resmi ve gayri resmi yapıların kontrol otoritesi ve işletme stratejisinin yönetim muhasebe bilgi sistemlerinin özelliklerini etkileyip etkilemediğini test etmiştir. Çoğu Endonezya Cakarta'dan üretim şirketlerinin 430 yöneticilerinden 195 katılımcı cevap vermiştir. Resmi ve gayri resmi otorite ve işletme stratejisinin, önemli ve olumlu olarak yönetim muhasebe bilgi sisteminin özelliklerini etkilediği bulunmuştur. Gayri resmi ve işletme stratejisi, resmi otorite daha az etkiye sahip olduğunda karar vericiler için yönetim muhasebe bilgi sistemlerinde büyük bir etkiye sahiptir.

Patasiene ve Diğerleri (2015), öğrenciler üzerinde bir çalışma yapmışlardır. Kaunas Teknoloji Üniversitesi'nde işletme okuyan öğrencilerin sınav sonuçları analizleri, muhasebe ile ilgili konularda nispeten düşük notlar aldıklarını göstermiştir. Sınavların analiz sonuçları, sistematik olarak bütünlük olmuş olan muhasebe, muhasebe bilgi sistemleri ve işletme temelleriyle ilgili anlama güçlüklerini göstermektedir. Çalışmanın esas amacı, işletme bilgi sistemlerini öğretmek için bir araç oluşturmak ayrıca muhasebe bilgi sistemlerinin öğretim ve öğrenimini geliştirmektir. Sonuç olarak, bilgisayarlı muhasebe sistemi "PRAGMA" ile "Hard Nut" işletme oyununun kullanılması önerilmiştir. Bu senaryo, bilgisayarlı muhasebe sisteminin avantajlarını ve dezavantajlarını (örneğin, tarihi veri eksikliği) göstermektedir.

Trigo ve Diğerleri (2016), işletme ve bilgi teknolojisinin uyumunun hem işletmeler hem de teknoloji yöneticileri için hâlâ önemli olduğunu belirtmektedir. Bilgi teknolojisinin özellikle muhasebe bilgi sistemine verdiği destekle, şirketlerin performansı ve verimliliği üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu kanıtlanmıştır.

Zhai ve Wang (2016), çalışmasında muhasebe bilgi kalitesi ve muhasebe bilgisinin yönetsel fonksiyonu açısından sermaye yatırım seçimi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Halka açık şirketlerin muhasebe bilgi kalitesi ne kadar yüksekse özellikle listelenen şirketlerin kurumsal yönetimi zayıf olduğunda ilişki o kadar güçlüdür. Bulgular, muhasebe bilgi kalitesinin kurumsal yönetim fonksiyonunu tamamlayan ve güçlendiren sermaye yatırım tercihini en iyi şekilde kullanabildiğini açıklamaktadır.

4. ELAZIĞ İLİNDE FAALİYETTE BULUNAN MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Araştırmanın amacı, kapsamı ve yöntemi hakkında bilgiler verilerek araştırma bulguları analiz edilecektir.

4.1.Araştırmanın Amacı

Bilgi teknolojisinin gelişmesi, muhasebe bilgi sistemini olumlu yönde etkilemiştir. Bu durum muhasebe bilgi sisteminin sunduğu finansal bilgilerin daha doğru ve güvenilir olmasını sağlayarak işletmelere önemli avantajlar sağlamıştır. Muhasebe meslek mensuplarının işletmelerin muhasebe sistemlerini kurmak ya da geliştirmek görevleri de dikkate alındığında muhasebe bilgi sistemlerinin meslek mensupları açısından önemi daha da anlaşılmaktadır. Bu nedenle, Elazığ ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının muhasebe bilgi sistemi hakkındaki görüşlerini tespit etmek için bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada anket uygulaması yapılmış ve sonuçlar analiz edilmiştir.

4.2.Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Araştırma, Elazığ il merkezinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları üzerinde yapılmıştır. TÜRMOB'a göre Elazığ SMMMO'da; 24 serbest muhasebeci ve 222 serbest muhasebeci mali müşavir olmak üzere toplam 246 muhasebe meslek mensubu bulunmaktadır (<http://www.turmob.org.tr/TurmobWeb/Kurumsal/UyeIstatistikleri>, Erişim Tarihi: 02.12.2017). Elazığ-Bingöl SMMMO verilerine göre, Elazığ'da 129 serbest çalışan muhasebe meslek mensubu olduğu görülmektedir (<http://www.elazigsmmmo.org.tr/elazig-uyelerimiz>, Erişim Tarihi: 02.12.2017). Anketler Elazığ il merkezinde faaliyet gösteren meslek mensuplarına dağıtılmış ve 106 meslek mensubundan geri dönüş sağlanabilmiştir.

Araştırmada veri elde edebilmek amacıyla anket formu hazırlanmıştır. Anket formundaki sorular, kaynakçada belirtilen konuyla ilgili çalışmalardan esinlenilerek tarafımda hazırlanmıştır. Ankette 5'li likert ölçeği (1 Kesinlikle Katılmıyorum, 2 Katılmıyorum, 3 Fikrim Yok, 4 Katılıyorum ve 5 Kesinlikle Katılıyorum) kullanılmıştır. Anket soruları iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, demografik özelliklere ilişkin 6 soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise muhasebe bilgi sistemine ilişkin 6 soru ve 21 ifade yer almaktadır. Anket verileri SPSS programı ile analiz edilmiştir. Analizde; frekans, standart sapma, ortalama, Independent Sample T-Testi (Levene Testi) ve One Way Anova (Scheffe testi) testleri uygulanmıştır.

4.3.Araştırma Bulguları ve Yorumu

4.3.1.Anketin Güvenilirlik Testi

Anketin güvenilirliğini gösteren Cronbach Alpha değeri % 73,7 olarak bulunmuştur. Cronbach Alpha değeri % 70'den yüksek olduğu için anketin güvenilir olduğu söylenebilir.

Tablo 1: Anketin Güvenilirlik Katsayısı

Anket Sayısı	196
Soru Sayısı	21
Cronbach Alpha	0,737

4.3.2.Muhasebe Meslek Mensuplarının Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan meslek mensuplarının demografik özelliklerine ilişkin sonuçlar Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2: Muhasebe Meslek Mensuplarının Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Değişkenler	Dereceler	Frekans	Yüzde	Standart Sapma	Ortalama
Cinsiyetiniz	Erkek	101	95,3	0,21301	1,0472
	Kadın	5	4,7		
Yaşınız	20-30	4	3,8	1,06841	3,1038
	31-40	29	27,4		
	41-50	39	36,8		
	51-60	20	18,9		
	61 ve Üstü	14	13,2		
Medeni Durumunuz	Evli	98	92,5	0,26541	1,0755
	Bekâr	8	7,5		
Mesleğiniz	SM	8	7,5	0,28515	1,9340
	SMMM	97	91,5		
	YMM	1	0,9		
Mesleki Tecrübeniz	2-5	9	8,5	1,38562	4,8208
	6-10	15	14,2		
	11-15	13	12,3		
	16-20	18	17		
	21 ve Üstü	51	48,1		
Eğitim Durumunuz	Lise	12	11,3	0,81031	2,8302
	Yüksek Okul	9	8,5		
	Lisans	70	66		
	Yüksek Lisans	15	14,2		
	Toplam	106	100		

Tablo 2 incelendiğinde meslek mensuplarının % 95,3'ünün erkek, % 36,8'inin 41-50 yaş arasında ve % 92,5'inin evli olduğu görülmektedir. Meslek mensuplarının % 91,5'i SMMM'dir. Mesleki tecrübelerine bakıldığında meslek mensuplarının % 48,1'inin 21 yıl ve üstü deneyime sahip oldukları ve % 66'sının ise lisans mezunu oldukları görülmektedir.

4.3.3. Bilgi Sistemine İhtiyaç Duyulma Nedenlerine İlişkin Sonuçlar

Bilgi sistemine ihtiyaç duyulma nedenlerine ilişkin sonuçlar Tablo 3'de verilmektedir.

Tablo 3: Bilgi Sistemine İhtiyaç Duyulma Nedenlerine İlişkin Sonuçlar

Değişkenler	Dereceler	Frekans	Yüzde
1.Küreselleşmenin etkisi	Kesinlikle Katılmıyorum	4	3,8
	Katılmıyorum	3	2,8
	Fikrim Yok	8	7,5
	Katılıyorum	61	57,5
	Kesinlikle Katılıyorum	30	28,3
2.Bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmeler	Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,9
	Katılmıyorum	-	-
	Fikrim Yok	1	0,9
	Katılıyorum	43	40,6
	Kesinlikle Katılıyorum	60	56,6
3.Geleceğe yönelik planlar oluşturma isteği	Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,9
	Katılmıyorum	2	1,9
	Fikrim Yok	3	2,8
	Katılıyorum	56	52,8
	Kesinlikle Katılıyorum	43	40,6
4.Bilgi sunma alanındaki hizmet işletmelerinde meydana gelen değişimler	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	3	2,8
	Fikrim Yok	5	4,7
	Katılıyorum	55	51,9
	Kesinlikle Katılıyorum	43	40,6
5.Zamanlı, ilgili, doğru, bütün ve özet bilgi elde etmek	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	2	1,9
	Fikrim Yok	2	1,9
	Katılıyorum	54	50,9
	Kesinlikle Katılıyorum	47	44,3
Toplam		106	100

Tablo 3'de görüldüğü gibi meslek mensupları, % 97,2 (katılıyorum + kesinlikle katılıyorum) ile "bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmeler", % 95,2 ile "zamanlı, ilgili, doğru, bütün ve özet bilgi elde etmek", % 93,4 ile "geleceğe yönelik planlar oluşturma isteği", % 92,5 ile "bilgi sunma

alanındaki hizmet işletmelerinde meydana gelen değişimler” ve % 85,8 ile “küreselleşmenin etkisi” ifadelerine katılmaktadır. Meslek mensupları, en çok “bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmeler” ve “zamanlı, ilgili, doğru, bütün ve özet bilgi elde etmek” nedenleriyle bilgi sistemine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

4.3.4. Muhasebe Bilgi Sisteminin Katkılarına İlişkin Sonuçlar

Muhasebe bilgi sisteminin katkılarına ilişkin sonuçlar Tablo 4’de verilmektedir.

Tablo 4: Muhasebe Bilgi Sisteminin Katkılarına İlişkin Sonuçlar

Değişkenler	Dereceler	Frekans	Yüzde
1. Ürün ve hizmetlerin kalitesinin geliştirilmesi ve maliyetlerin azaltılması	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	3	2,8
	Fikrim Yok	2	1,9
	Katılıyorum	52	49,1
	Kesinlikle Katılıyorum	49	46,2
2. Karar almanın geliştirilmesi	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	3	2,8
	Fikrim Yok	6	5,7
	Katılıyorum	50	47,2
	Kesinlikle Katılıyorum	47	44,3
3. Bilgi ve uzmanlığın paylaşılması	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	4	3,8
	Fikrim Yok	3	2,8
	Katılıyorum	51	48,1
	Kesinlikle Katılıyorum	47	44,3
4. Veri tekrarını ve hataları önleyerek veri analizini, bilgi paylaşımını ve bilgi sorgulamasını kolaylaştırması	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	2	1,9
	Fikrim Yok	3	2,8
	Katılıyorum	36	34
	Kesinlikle Katılıyorum	64	60,4
	Toplam	106	100

Tablo 4 incelendiğinde meslek mensupları; “ürün ve hizmetlerin kalitesinin geliştirilmesi ve maliyetlerin azaltılması” ifadesine % 95,3, “veri tekrarını ve hataları önleyerek veri analizini, bilgi paylaşımını ve bilgi sorgulamasını kolaylaştırması” ifadesine % 94,4, “bilgi ve uzmanlığın paylaşılması” ifadesine % 92,4 ve “karar almanın geliştirilmesi” ifadesine % 91,5 oranında katılmaktadır. Meslek mensupları, muhasebe bilgi sistemlerinin özellikle ürün ve hizmetlerin kalitesini geliştireceğini ve maliyetleri azaltacağını düşünmektedir.

4.3.5. Temel Yönetim Bilgi Sistemlerinin Önem Derecelerine İlişkin Sonuçlar

Temel yönetim bilgi sistemlerinin önem derecelerine ilişkin sonuçlar Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5: Temel Yönetim Bilgi Sistemlerinin Önem Dereceleri

Değişkenler	Dereceler	Frekans	Yüzde
1. Üretim bilgi sistemi	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	2	1,9
	Kararsızım	3	2,8
	Önemli	57	53,8
	Çok Önemli	44	41,5
2. Pazarlama bilgi sistemi	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	5	4,7
	Kararsızım	2	1,9
	Önemli	55	51,9
3. İnsan kaynakları bilgi sistemi	Çok Önemli	44	41,5
	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	4	3,8
	Kararsızım	7	6,6
4. Finans bilgi sistemi	Önemli	52	49,1
	Çok Önemli	43	40,6
	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	-	-
4. Finans bilgi sistemi	Kararsızım	5	4,7
	Önemli	32	30,2
	Çok Önemli	69	65,1

5.Muhasebe bilgi sistemi	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	-	-
	Kararsızım	2	1,9
	Önemli	25	23,6
	Çok Önemli	79	74,5
	Toplam	106	100

Meslek mensupları; muhasebe bilgi sistemini % 98,1, üretim bilgi sistemini ve finans bilgi sistemini % 95,3, pazarlama bilgi sistemini % 93,4, insan kaynakları bilgi sistemini % 89,7 ile önemli görmektedir. Muhasebe meslek mensupları, muhasebe bilgi sistemi ve finans bilgi sisteminin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

4.3.6. Bilgi Teknolojisinin Muhasebe Bilgi Sistemini ve Muhasebe Meslek Mensuplarını Hangi Yönleriyle Etkilediğine İlişkin Sonuçlar

Bilgi teknolojisinin muhasebe bilgi sistemini ve muhasebe meslek mensuplarını hangi yönleriyle etkilediğine ilişkin sonuçlar Tablo 6'da verilmektedir.

Tablo 6: Bilgi Teknolojisinin Muhasebe Bilgi Sistemini ve Muhasebe Meslek Mensuplarını Hangi Yönleriyle Etkilediğine İlişkin Sonuçlar

Değişkenler	Dereceler	Frekans	Yüzde
1.Bilgi teknolojisi, gereksiz bilgileri ve verilerin tekrar edilmesini ortadan kaldırarak işlemlerin yapılmasını kolaylaştırmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	2	1,9
	Fikrim Yok	4	3,8
	Katılıyorum	56	52,8
	Kesinlikle Katılıyorum	43	40,6
2.Bilgi teknolojisi en ayrıntılı bilgiye en hızlı ve ekonomik olarak ulaşma imkânı sağlamaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	-	-
	Fikrim Yok	2	1,9
	Katılıyorum	40	37,7
	Kesinlikle Katılıyorum	64	60,4
3.Bilgi teknolojisi, bilgi paylaşımını ve sorgulamayı kolaylaştırmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	2	1,9
	Fikrim Yok	4	3,8
	Katılıyorum	40	37,7
	Kesinlikle Katılıyorum	60	56,6
4.Bilgi teknolojisi, hataları ve hileleri önlemektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	9	8,5
	Fikrim Yok	4	3,8
	Katılıyorum	54	50,9
	Kesinlikle Katılıyorum	39	36,8
5.Bilgi teknolojisinin gelişmesiyle işletmelerde daha çok muhasebe hilesi yapılmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	22	20,8
	Katılmıyorum	48	45,3
	Fikrim Yok	8	7,5
	Katılıyorum	17	16
	Kesinlikle Katılıyorum	11	10,4
6.Muhasebeciler işletmelerin muhasebe sistemlerini kurmak, geliştirmek, muhasebe, finans ve mali mevzuatla ilgili işlemleri ve denetimle ilgili işlemleri yaparken bilgi teknolojisinden yararlanmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	1	0,9
	Fikrim Yok	3	2,8
	Katılıyorum	48	45,3
	Kesinlikle Katılıyorum	54	50,9
7.Bilgi teknolojisinin bilinmesi ve kullanılması muhasebeciler açısından oldukça önemlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	-	-
	Fikrim Yok	2	1,9
	Katılıyorum	39	36,8
	Kesinlikle Katılıyorum	65	61,3
8.Bilgi teknolojisinin kullanımı ile maliyetler azalmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	5	4,7
	Fikrim Yok	10	9,4
	Katılıyorum	44	41,5
	Kesinlikle Katılıyorum	46	43,4
9.Bilgi teknolojisinin kullanılmasıyla muhasebecilerin yaptıkları denetim faaliyetleri kolaylaşmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	2	1,9
	Fikrim Yok	4	3,8
	Katılıyorum	50	47,2
	Kesinlikle Katılıyorum	50	47,2

10.Muhasebecilere farklı noktalardan verilere ulaşma imkânı sağlamaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	3	2,8
	Fikrim Yok	5	4,7
	Katılıyorum	50	47,2
	Kesinlikle Katılıyorum	48	45,3
	Toplam	106	100

Tablo 6'yı incelediğimizde muhasebe meslek mensuplarının yukarıdaki ifadelerine genel olarak katıldığı görülmektedir. En yüksek oranlara bakıldığında; “bilgi teknolojisi en ayrıntılı bilgiye en hızlı ve ekonomik olarak ulaşma imkânı sağlamaktadır” ve “bilgi teknolojisinin bilinmesi ve kullanılması muhasebeciler açısından oldukça önemlidir” ifadelerine % 98,1, “muhasebeciler işletmelerin muhasebe sistemlerini kurmak, geliştirmek, muhasebe, finans ve mali mevzuatla ilgili işlemleri ve denetimle ilgili işlemleri yaparken bilgi teknolojisinden yararlanmaktadır” ifadesine % 96,2 ve “bilgi teknolojisinin kullanılmasıyla muhasebecilerin yaptıkları denetim faaliyetleri kolaylaşmaktadır” ifadesine % 94,4 ile katıldıkları görülmektedir. Ayrıca meslek mensupları, “bilgi teknolojisinin gelişmesiyle işletmelerde daha çok muhasebe hilesi yapılmaktadır” ifadesine % 66,1 oranında katılmamaktadır. Yukarıdaki tablo incelendiğinde bilgi teknolojisinin, muhasebe bilgi sistemini ve muhasebe meslek mensuplarını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

4.3.7. Muhasebe Bilgi Sistemi Geliştirme İlkelerinin Önem Derecelerine İlişkin Sonuçlar

Muhasebe bilgi sistemi geliştirme ilkelerinin önem derecelerine ilişkin sonuçlar Tablo: 7'de verilmektedir.

Tablo 7: Muhasebe Bilgi Sistemi Geliştirme İlkelerinin Önem Derecelerine İlişkin Sonuçlar

Değişkenler	Dereceler	Frekans	Yüzde
1.Uygun maliyet ilkesi	Çok Önemsiz	1	0,9
	Önemsiz	2	1,9
	Kararsızım	4	3,8
	Önemli	64	60,4
	Çok Önemli	35	33
2.Raporlama ilkesi	Çok Önemsiz	1	0,9
	Önemsiz	2	1,9
	Kararsızım	2	1,9
	Önemli	50	47,2
	Çok Önemli	51	48,1
3.İnsan etkeni ilkesi	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	5	4,7
	Kararsızım	6	5,7
	Önemli	65	61,3
	Çok Önemli	30	28,3
4.Örgüt yapısı ilkesi	Çok Önemsiz	1	0,9
	Önemsiz	3	2,8
	Kararsızım	15	14,2
	Önemli	63	59,4
	Çok Önemli	24	22,6
5.Esnak olma ilkesi	Çok Önemsiz	1	0,9
	Önemsiz	10	9,4
	Kararsızım	18	17
	Önemli	53	50
	Çok Önemli	24	22,6
6.Açık ve anlaşılabilir olma ilkesi	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	1	0,9
	Kararsızım	2	1,9
	Önemli	48	45,3
	Çok Önemli	55	51,9
7.Veri biriktirme ve süreçleme ilkesi	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	3	2,8
	Kararsızım	-	-
	Önemli	45	42,5
	Çok Önemli	58	54,7
Toplam		106	100

Tablo 7'ye bakıldığında meslek mensupları, muhasebe bilgi sistemi geliştirme ilkelerinin tamamının önemli olduğunu düşünmektedir. Meslek mensupları; açık ve anlaşılabilir olma ilkesi ve veri biriktirme ve süreçleme ilkesine % 97,2, raporlama ilkesine % 95,3, uygun maliyet ilkesine % 93,4, insan etkeni ilkesine % 89,6, örgüt yapısı ilkesine % 82 ve esnek olma ilkesine % 72,6 ile katılmaktadır.

4.3.8. Bilgisayar Kullanılan Bir İşletmede Yapılan Genel Kontrollerin Önem Derecelerine İlişkin Sonuçlar

Bilgisayar kullanılan bir işletmede yapılan genel kontrollerin önem derecelerine ilişkin sonuçlar Tablo 8'de verilmektedir.

Tablo 8: Bilgisayar Kullanılan Bir İşletmede Yapılan Genel Kontrollerin Önem Derecelerine İlişkin Sonuçlar

Değişkenler	Dereceler	Frekans	Yüzde
1.Örgütsel kontroller	Çok Önemsiz	1	0,9
	Önemsiz	3	2,8
	Kararsızım	11	10,4
	Önemli	67	63,2
	Çok Önemli	24	22,6
2.İşletim sistemi kontrolleri	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	3	2,8
	Kararsızım	1	0,9
	Önemli	52	49,1
	Çok Önemli	50	47,2
3.Verii kaynağı kontrolleri	Çok Önemsiz	1	0,9
	Önemsiz	1	0,9
	Kararsızım	1	0,9
	Önemli	46	43,4
	Çok Önemli	57	53,8
4.Sistem geliştirme kontrolleri	Çok Önemsiz	1	0,9
	Önemsiz	1	0,9
	Kararsızım	-	-
	Önemli	59	55,7
	Çok Önemli	45	42,5
5.Sistem bakım kontrolleri	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	3	2,8
	Kararsızım	2	1,9
	Önemli	59	55,7
	Çok Önemli	42	39,6
6.Bilgi işlem merkezi güvenliği ve kontrolü	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	-	-
	Kararsızım	2	1,9
	Önemli	38	35,8
	Çok Önemli	66	62,3
7.Verii iletişim kontrolleri	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	1	0,9
	Kararsızım	2	1,9
	Önemli	46	43,4
	Çok Önemli	57	53,8
8.Elektronik veri değişim kontrolleri	Çok Önemsiz	-	-
	Önemsiz	4	3,8
	Kararsızım	3	2,8
	Önemli	53	50
	Çok Önemli	46	43,4
Toplam		106	100

Tablo 8 incelendiğinde meslek mensupları, bilgisayar kullanılan bir işletmede yapılan genel kontrollerin önemli olduğunu düşünmektedir. Meslek mensupları; % 98,2 ile sistem geliştirme kontrollerinin, % 98,1 ile bilgi işlem merkezi güvenliği ve kontrolünün, % 97,2 ile veri kaynağı kontrolleri ve veri iletişim kontrollerinin, % 96,3 ile işletim sistemi kontrollerinin, % 95,3 ile sistem bakım kontrollerinin, % 93,4 ile elektronik veri değişim kontrollerinin ve % 85,8 ile örgütsel kontrollerin önemli olduğunu düşünmektedir.

4.3.9. Muhasebe Meslek Mensuplarının Muhasebe Bilgi Sistemi Hakkındaki Düşüncelerine İlişkin Sonuçlar

Muhasebe meslek mensuplarının muhasebe bilgi sistemi hakkındaki düşüncelerine ilişkin sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 9: Muhasebe Meslek Mensuplarının Muhasebe Bilgi Sistemi Hakkındaki Düşüncelerine İlişkin Sonuçlar

Değişkenler	Dereceler	Frekans	Yüzde
1.Temel yönetim bilgi sistemlerinden en önemlisi muhasebe bilgi sistemidir.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	4	3,8
	Fikrim Yok	2	1,9
	Katılıyorum	62	58,5
	Kesinlikle Katılıyorum	38	35,8
2.Küreselleşme ve bilgi teknolojisi, muhasebe bilgi sisteminin önemini artırmıştır.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	4	3,8
	Fikrim Yok	5	4,7
	Katılıyorum	64	60,4
	Kesinlikle Katılıyorum	33	31,1
3.Muhasebe bilgi sistemini geliştirme ilkelerinden en önemlisi uygun maliyet ilkesidir.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	6	5,7
	Fikrim Yok	9	8,5
	Katılıyorum	60	56,6
	Kesinlikle Katılıyorum	31	29,2
4.İnternet ve bilgisayarın işletmeler tarafından yaygın olarak kullanılmasıyla muhasebe bilgi sistem güvenliği konusu önem kazanmıştır.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	1	0,9
	Fikrim Yok	6	5,7
	Katılıyorum	54	50,9
	Kesinlikle Katılıyorum	45	42,5
5.Günümüzde internet kullanımının artmasıyla “hacker” olarak adlandırılan kişiler işletmedeki muhasebe bilgilerine zarar vermektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	13	12,3
	Fikrim Yok	18	17
	Katılıyorum	29	27,4
	Kesinlikle Katılıyorum	45	42,5
6.E-posta ya da elektronik dosyalar aracılığıyla bulaşan virüsler, bilgi güvenlik riskini artırmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	5	4,7
	Fikrim Yok	5	4,7
	Katılıyorum	49	46,2
	Kesinlikle Katılıyorum	46	43,4
7.Hatalar, hileler ve teknolojik gelişmeler muhasebe bilgi sistem güvenliğini tehdit etmektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum	5	4,7
	Katılmıyorum	14	13,2
	Fikrim Yok	12	11,3
	Katılıyorum	43	40,6
	Kesinlikle Katılıyorum	32	30,2
	Toplam	106	100
8.Küreselleşme ve bilgi teknolojisinin gelişmesiyle işletmelerde muhasebe bilgilerinin iç-dış kaynaklar ve gizli anlaşmalarla değiştirilerek çeşitli hilelerin yapılma riskleri ortaya çıkmıştır.	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	20	18,9
	Fikrim Yok	17	16
	Katılıyorum	50	47,2
	Kesinlikle Katılıyorum	18	17
9.Bilgi teknolojisinin gelişmesiyle muhasebe hataları ve hileleri daha kolay tespit edilebilmektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	3	2,8
	Fikrim Yok	2	1,9
	Katılıyorum	57	53,8
	Kesinlikle Katılıyorum	44	41,5
10.Bilgi teknolojisinin gelişmesi, işletmelerde daha çok muhasebe hilesinin yapılmasına neden olmuştur.	Kesinlikle Katılmıyorum	9	8,5
	Katılmıyorum	47	44,3
	Fikrim Yok	7	6,6
	Katılıyorum	25	23,6
	Kesinlikle Katılıyorum	18	17

Muhasebe Meslek Mensuplarının Muhasebe Bilgi Sistemi Hakkındaki...

11.Bilgi teknolojisindeki gelişmeler nedeniyle muhasebe bilgi sistemlerinde muhasebe kayıtlarına yetkisiz erişim ve kayıtların değiştirilmesi yoluyla hilelerin yapılma riskleri artmıştır.	Kesinlikle Katılmıyorum	8	7,5
	Katılmıyorum	31	29,2
	Fikrim Yok	8	7,5
	Katılıyorum	38	35,8
	Kesinlikle Katılıyorum	21	19,8
12.Bilgi teknolojisindeki gelişme nedeniyle muhasebe bilgilerine erişim daha kolay bir duruma gelmiştir.	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	6	5,7
	Fikrim Yok	5	4,7
	Katılıyorum	51	48,1
	Kesinlikle Katılıyorum	43	40,6
13.Bilgi teknolojisindeki gelişimin en önemli etkisi, muhasebe uygulamaları üzerinde olmuştur.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	2	1,9
	Fikrim Yok	13	12,3
	Katılıyorum	62	58,5
	Kesinlikle Katılıyorum	29	27,4
14.Muhasebe bilgileri, işletme içindeki ve dışındaki bilgi kullanıcıları için çok önemlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	1	0,9
	Fikrim Yok	3	2,8
	Katılıyorum	55	51,9
	Kesinlikle Katılıyorum	46	43,4
	Toplam	106	100
15.Muhasebe bilgi sisteminden elde edilen bilgilerin, birçok karara dayanak oluşturduğundan güvenilir ve zamanında sunulmuş olması gerekmektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	1	0,9
	Fikrim Yok	1	0,9
	Katılıyorum	47	44,3
	Kesinlikle Katılıyorum	57	53,8
16.Muhasebe bilgi sisteminden elde edilen bilgiler güvenilir ise işletme içindeki ve dışındaki bilgi kullanıcıları zarar etmeyecek ve ekonomik büyüme sağlanacaktır.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	4	3,8
	Fikrim Yok	6	5,7
	Katılıyorum	44	41,5
	Kesinlikle Katılıyorum	52	49,1
17.Muhasebe bilgilerinin güvenilir olmaması bilgi kullanıcılarının zarar etmesine neden olmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	3	2,8
	Katılmıyorum	5	4,7
	Fikrim Yok	7	6,6
	Katılıyorum	46	43,4
	Kesinlikle Katılıyorum	45	42,5
18.Hatalar ve hileler, muhasebe bilgi sistemini olumsuz etkilemektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	4	3,8
	Fikrim Yok	4	3,8
	Katılıyorum	50	47,2
	Kesinlikle Katılıyorum	48	45,3
19.Muhasebe bilgi sisteminden elde edilen bilgilerin güvenilir olması, bilgi kullanıcılarını olumlu etkilemektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum	-	-
	Katılmıyorum	2	1,9
	Fikrim Yok	5	4,7
	Katılıyorum	43	40,6
	Kesinlikle Katılıyorum	56	52,8
20.Muhasebe bilgilerinin doğru, zamanlı, ilgili ve tarafsız olmaması, muhasebe bilgi sistemini ve işletmeyi olumsuz etkilemektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	7	6,6
	Fikrim Yok	2	1,9
	Katılıyorum	50	47,2
	Kesinlikle Katılıyorum	46	43,4
21.Bilgi teknolojisinin gelişmesiyle bilgisayarlarda muhasebe program ve yazılımların kullanılması SMMM'lere zaman ve maliyet tasarrufu sağlayarak hata yapılma oranını azaltmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,9
	Katılmıyorum	2	1,9
	Fikrim Yok	4	3,8
	Katılıyorum	39	36,8
	Kesinlikle Katılıyorum	60	56,6
	Toplam	106	100

Yukarıdaki tablo incelendiğinde muhasebe meslek mensuplarının muhasebe bilgi sistemi hakkındaki düşüncelere genel itibariyle katıldıkları görülmektedir. En yüksek oranlara bakıldığında meslek mensupları, “muhasebe bilgi sisteminden elde edilen bilgilerin, birçok karara dayanak oluşturduğundan güvenilir ve zamanında sunulmuş olması gerekmektedir” ifadesine % 98,1, “bilgi teknolojisinin gelişmesiyle muhasebe hataları ve hileleri daha kolay tespit edilebilmektedir” ve “muhasebe bilgileri, işletme içindeki ve dışındaki bilgi kullanıcıları için çok önemlidir” ifadelerine % 95,3 ve “muhasebe bilgi sisteminden elde edilen bilgilerin güvenilir olması, bilgi kullanıcılarını olumlu etkilemektedir” ve “bilgi teknolojisinin gelişmesiyle bilgisayarlarda muhasebe program ve yazılımların kullanılması SMMM'lere zaman ve maliyet tasarrufu sağlayarak hata yapılma oranını azaltmaktadır” ifadelerine % 93,4 oranında katılmaktadır. Meslek mensupları, “bilgi teknolojisinin gelişmesi, işletmelerde daha çok muhasebe hilesinin yapılmasına neden olmuştur” ifadesine ise % 52,8 oranında katılmamaktadır.

5. Independent Sample T-Testi (Levene Testi) Analizi Sonuçları

Independent Sample T-Testi (Levene Testi) analiz sonuçları, aşağıdaki tablolarda verilmektedir.

Tablo 10: Cinsiyet Açısından Independent Sample T-Testi (Levene Testi) Analiz Sonuçları

İfadeler	Cinsiyet	Ortalama	SS	T	Sd	Sig.	P	
İnsan kaynakları bilgi sistemi.	Erkek	101	4,2376	0,75031	-2,634	5,188	0,201	0,045
	Kadın	5	4,8000	0,44721				
Bilgi teknolojisi, gereksiz bilgileri ve verilerin tekrar edilmesini ortadan kaldırarak işlemlerin yapılmasını kolaylaştırmaktadır.	Erkek	101	4,2772	0,72276	-2,460	5,098	0,251	0,056
	Kadın	5	4,8000	0,44721				
Bilgi teknolojisinin gelişmesiyle işletmelerde daha çok muhasebe hilesi yapılmaktadır.	Erkek	101	2,4158	1,21875	-3,186	104	0,889	0,002
	Kadın	5	4,2000	1,30384				
Küreselleşme ve bilgi teknolojisi, muhasebe bilgi sisteminin önemini artırmıştır.	Erkek	101	4,2178	0,65733	1,977	104	0,057	0,051
	Kadın	5	3,6000	1,14018				
İnternet ve bilgisayarın işletmeler tarafından yaygın olarak kullanılmasıyla muhasebe bilgi sistem güvenliği konusu önem kazanmıştır.	Erkek	101	4,3663	0,64378	5,719	100	0,000	0,000
	Kadın	5	4,0000	0,00000				
Bilgi teknolojisindeki gelişme nedeniyle muhasebe bilgilerine erişim daha kolay bir duruma gelmiştir.	Erkek	101	4,1881	0,85689	-2,814	5,579	0,244	0,033
	Kadın	5	4,8000	0,44721				
	Toplam	106	-	-				

Tablo 10 incelendiğinde meslek mensuplarının yukarıdaki ifadeler hakkında cinsiyet açısından farklar olduğu görülmektedir.

Tablo 11: Medeni Durum Açısından Independent Sample T-Testi (Levene Testi) Analiz Sonuçları

İfadeler	Medeni Durum	Ortalama	SS	T	Sd	Sig.	P	
Bilgi teknolojisinin kullanımı ile maliyetler azalmaktadır.	Evli	98	4,3061	0,79182	3,924	104	0,189	0,000
	Bekâr	8	3,1250	1,12599				
Bilgi işlem merkezi güvenliği ve kontrolü.	Evli	98	4,6327	0,52539	1,996	104	0,178	0,049
	Bekâr	8	4,2500	0,46291				
Küreselleşme ve bilgi teknolojisi, muhasebe bilgi sisteminin önemini artırmıştır.	Evli	98	4,2653	0,61846	4,314	104	0,062	0,000
	Bekâr	8	3,2500	0,88641				
Muhasebe bilgi sistemini geliştirme ilkelerinden en önemlisi uygun maliyet ilkesidir.	Evli	98	4,1633	0,72785	3,358	104	0,223	0,001
	Bekâr	8	3,2500	0,88641				
Hatalar, hileler ve teknolojik gelişmeler muhasebe bilgi sistem güvenliğini tehdit etmektedir.	Evli	98	3,7347	1,18017	-2,932	14,022	0,049	0,011
	Bekâr	8	4,3750	0,51755				
Bilgi teknolojisinin gelişmesiyle muhasebe hataları ve hileleri daha kolay tespit edilebilmektedir.	Evli	98	4,3776	0,66604	3,540	11,573	0,010	0,004
	Bekâr	8	3,8750	0,35355				
Bilgi teknolojisindeki gelişmeler nedeniyle muhasebe bilgi sistemlerinde muhasebe kayıtlarına yetkisiz erişim ve kayıtların değiştirilmesi yoluyla hilelerin yapılma riskleri artmıştır.	Evli	98	3,2347	1,29870	-3,596	11,324	0,002	0,004
	Bekâr	8	4,2500	0,70711				
	Toplam	106	-	-				

Tablo 11'e bakıldığında meslek mensuplarının yukarıdaki ifadeler hakkında medeni durum açısından farklar olduğu görülmektedir.

6. One Way Anova (Scheffe testi) Testi Analiz Sonuçları

One Way Anova (Scheffe testi) Testi analiz sonuçları aşağıdaki tablolarda verilmektedir.

Tablo 12: Meslek Mensuplarının Yaş Açısından Varyans Analizi Tablosu

İfadeler	Kareler Toplamı	Sd	F	P
Muhasebe bilgi sistemini geliştirme ilkelerinden en önemlisi uygun maliyet ilkesidir.	5,607	4	2,464	0,050
Bilgi teknolojisindeki gelişimin en önemli etkisi, muhasebe uygulamaları üzerinde olmuştur.	4,407	4	2,515	0,046

Tablo 12 incelendiğinde yaş açısından yukarıdaki ifadeler hakkında gruplar arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. "Muhasebe bilgi sistemini geliştirme ilkelerinden en önemlisi uygun maliyet ilkesidir" ifadesine 61 yaş ve üstündeki meslek mensupları, diğer yaş gruplarına göre daha olumlu bakmaktadır. "Bilgi teknolojisindeki gelişimin en önemli etkisi, muhasebe uygulamaları üzerinde olmuştur" ifadesine 20-30 yaş arası meslek mensupları, diğer yaş gruplarına göre daha olumlu yaklaşmaktadır.

Tablo 13: Meslek Mensuplarının Mesleki Tecrübe Açısından Varyans Analizi Tablosu

İfadeler	Kareler Toplamı	Sd	F	P
Küreselleşme ve bilgi teknolojisinin gelişmesiyle işletmelerde muhasebe bilgilerinin iç-dış kaynaklar ve gizli anlaşmalarla değiştirilerek çeşitli hilelerin yapılma riskleri ortaya çıkmıştır.	12,811	4	3,421	0,011
Bilgi teknolojisindeki gelişimin en önemli etkisi, muhasebe uygulamaları üzerinde olmuştur.	4,711	4	2,708	0,034

Tablo 13’de mesleki tecrübe açısından yukarıdaki ifadeler hakkında gruplar arasında farklılıklar bulunduğu görülmektedir. “Küreselleşme ve bilgi teknolojisinin gelişmesiyle işletmelerde muhasebe bilgilerinin iç-dış kaynaklar ve gizli anlaşmalarla değiştirilerek çeşitli hilelerin yapılma riskleri ortaya çıkmıştır” ifadesi açısından 11-15 yıl mesleki tecrübeye sahip meslek mensupları ile 16-20 yıl mesleki tecrübeye sahip meslek mensupları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. 11-15 yıl mesleki tecrübeye sahip meslek mensupları, diğer gruplara göre bu ifadeye daha olumlu yaklaştığı görülmektedir.

“Bilgi teknolojisindeki gelişimin en önemli etkisi, muhasebe uygulamaları üzerinde olmuştur” ifadesi açısından 2-5 yıl mesleki tecrübeye sahip meslek mensupları ile 16-20 yıl mesleki tecrübeye sahip meslek mensupları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Bu ifadeye 2-5 yıl mesleki tecrübeye sahip meslek mensupları, diğer gruplara göre daha olumlu bakmaktadır.

Tablo 14: Meslek Mensuplarının Eğitim Durumu Açısından Varyans Analizi Tablosu

İfadeler	Kareler Toplamı	Sd	F	P
İnsan kaynakları bilgi sistemi.	4,335	3	2,716	0,049
Bilgi teknolojisi, hataları ve hileleri önlemektedir.	7,142	3	3,512	0,018
Muhasebe bilgi sistemini geliştirme ilkelerinden en önemlisi uygun maliyet ilkesidir.	7,575	3	4,642	0,004

Tablo 14’de eğitim durumu açısından yukarıdaki ifadeler açısından gruplar arasında farklılıklar bulunduğu görülmektedir. “İnsan kaynakları bilgi sistemi” ifadesine yüksek lisans mezunları, diğer gruplara göre daha olumlu yaklaşmaktadır. “Bilgi teknolojisi, hataları ve hileleri önlemektedir” ifadesine yüksek okul mezunları, diğer gruplara göre daha olumlu bakmaktadır. “Muhasebe bilgi sistemini geliştirme ilkelerinden en önemlisi uygun maliyet ilkesidir” ifadesinde yüksek lisans mezunları ile lise ve lisans mezunları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Bu ifadeye lise mezunları, diğer gruplara göre daha olumlu yaklaşmaktadır.

7.SONUÇ

Küreselleşme ve teknolojinin gelişmesiyle muhasebe bilgi sistemine olan gereksinim ve önem artmıştır. Dolayısıyla işletmeler rekabet üstünlüğü elde etmek, kârlarını artırıp maliyetlerini düşürmek amacıyla bilgisayarlı muhasebe bilgi sistemini ve muhasebe bilgi sisteminin sunduğu muhasebe bilgilerini kullanmaktadırlar. İşletmeler, bu amaçla çeşitli muhasebe program ve yazılımları kullanmaktadır. Bu durum işlemlerin hızlı, güvenilir yapılmasını ve bilgilerin tek yerde toplanmasını sağlamaktadır.

Muhasebe meslek mensupları, gelişen teknolojiye etkilenmişlerdir. Günümüzde muhasebeciler ve denetçiler muhasebe uygulamalarını bilgisayar ortamında yürüterek zaman ve maliyet açısından tasarruf sağlamak ve hata oranlarını en düşük düzeye indirmektedirler.

Araştırma sonuçlarına göre; muhasebe meslek mensuplarının çoğunluğunun erkek, 41-50 yaş arasında, evli, SMMM, mesleki tecrübelerinin 21 yıl ve üstü olduğu ve lisans mezunu oldukları görülmektedir.

Bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmeler, zamanlı, ilgili, doğru, bütün ve özet bilgi elde etmek bilgi sistemine ihtiyaç duyulma nedenlerinin başında gelmektedir. Meslek mensuplarının muhasebe bilgi sisteminin katkılarına ilişkin görüşlerine bakıldığında en fazladan en az orana göre sıralanırsa; ürün ve hizmetlerin kalitesinin geliştirilmesi ve maliyetlerin azaltılması, veri tekrarını ve hataları önleyerek veri analizini, bilgi paylaşımını ve bilgi sorgulamasını kolaylaştırması, bilgi

ve uzmanlığın paylaşılması ve karar almanın geliştirilmesi ifadelerinin yer aldığı görülmektedir. Ayrıca yönetim bilgi sisteminin alt sistemlerinden en önemlilerinin muhasebe bilgi sistemi ve finans bilgi sistemi olduğu tespit edilmektedir.

Bilgi teknolojisi, muhasebe bilgi sistemi ve muhasebe meslek mensuplarını etkilemektedir. Meslek mensupları, % 98,1 ile “bilgi teknolojisi en ayrıntılı bilgiye en hızlı ve ekonomik olarak ulaşma imkânı sağlamaktadır” ve “bilgi teknolojisinin bilinmesi ve kullanılması muhasebeciler açısından oldukça önemlidir” ifadelerine katılmaktadır. Muhasebe bilgi sistemi geliştirme ilkelerinden en önemlileri; açık ve anlaşılabilir olma ilkesi, veri biriktirme ve süreçleme ilkesi ve raporlama ilkesidir. Bilgisayar kullanılan bir işletmede yapılan genel kontrollerden en önemlileri; sistem geliştirme kontrolleri ve bilgi işlem merkezi güvenliği ve kontrolüdür.

Meslek mensuplarının muhasebe bilgi sistemi hakkındaki düşünceleri incelendiğinde en fazla oranda; “muhasebe bilgi sisteminden elde edilen bilgilerin, birçok karara dayanak oluşturduğundan güvenilir ve zamanında sunulmuş olması gerekmektedir”, “bilgi teknolojisinin gelişmesiyle muhasebe hataları ve hileleri daha kolay tespit edilebilmektedir”, “muhasebe bilgileri, işletme içindeki ve dışındaki bilgi kullanıcıları için çok önemlidir”, “muhasebe bilgi sisteminden elde edilen bilgilerin güvenilir olması, bilgi kullanıcılarını olumlu etkilemektedir” ve “bilgi teknolojisinin gelişmesiyle bilgisayarlarda muhasebe program ve yazılımların kullanılması SMMM'lere zaman ve maliyet tasarrufu sağlayarak hata yapılma oranını azaltmaktadır” ifadelerinin geldiği görülmektedir.

Varyans analiz tabloları incelendiğinde bazı ifadelerde yaş, mesleki tecrübe ve eğitim durumu açısından anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmektedir. “Muhasebe bilgi sistemini geliştirme ilkelerinden en önemlisi uygun maliyet ilkesidir” ifadesine 61 yaş ve üstündeki meslek mensupları, “bilgi teknolojisindeki gelişimin en önemli etkisi, muhasebe uygulamaları üzerinde olmuştur” ifadesine ise 20-30 yaş arası meslek mensupları diğer yaş gruplarına göre daha olumlu yaklaşmaktadır.

Mesleki tecrübe açısından varyans analiz sonuçlarına göre; “küreselleşme ve bilgi teknolojisinin gelişmesiyle işletmelerde muhasebe bilgilerinin iç-dış kaynaklar ve gizli anlaşmalarla değiştirilerek çeşitli hilelerin yapılma riskleri ortaya çıkmıştır” ve “bilgi teknolojisindeki gelişimin en önemli etkisi, muhasebe uygulamaları üzerinde olmuştur” ifadelerinde gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmaktadır.

Eğitim durumu açısından varyans analiz sonuçlarına bakıldığında; “insan kaynakları bilgi sistemi”, “bilgi teknolojisi, hataları ve hileleri önlemektedir” ve “muhasebe bilgi sistemini geliştirme ilkelerinden en önemlisi uygun maliyet ilkesidir” ifadelerinde gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunduğu görülmektedir.

Bulgular, sınırlı bir zaman dilimi içerisinde elde edilebilmiştir bu nedenle bulgular, örneklem çerçevesinde değerlendirilmelidir. Çalışmada; bilgi sistemine ihtiyaç duyulma nedenleri, muhasebe bilgi sisteminin katkıları, temel yönetim bilgi sistemlerinin önem dereceleri, bilgi teknolojisinin muhasebe bilgi sistemini ve muhasebe meslek mensuplarını hangi yönleriyle etkilediği, muhasebe bilgi sistemi geliştirme ilkelerinin önem dereceleri, bilgisayar kullanılan bir işletmede yapılan genel kontrollerin önem dereceleri ve muhasebe meslek mensuplarının muhasebe bilgi sistemi hakkındaki düşünceleri araştırılmıştır. Sonuç olarak; küreselleşme ve bilgi teknolojisinin muhasebe bilgi sistemini ve muhasebe meslek mensuplarını etkilediği ve muhasebe meslek mensupları arasında muhasebe bilgi sistemiyle ilgili ifadeler açısından cinsiyet, yaş, medeni durum, mesleki tecrübe ve eğitim durumu açısından farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- ACAR Durmuş, ÖZÇELİK Hakan, “Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Kritik Başarı Faktörleri”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı: 49, Ocak 2011, s.10-23.
- AKGÜN Ali İhsan, KILIÇ Selçuk, “Muhasebe Bilgi Sisteminin İşletme Yönetiminin Etkinliği Üzerindeki Etkisi”, Yönetim ve Ekonomi, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. Manisa, Cilt: 20, Sayı: 2, 2013, s.21-36.

- DALĞAR Hüseyin, TEKŞEN Ömer, TUĞAY Osman, “Üretim İşletmelerinde Muhasebe Bilgi Sistemi Kullanımının İncelenmesi: Batı Akdeniz Bölgesi Araştırması”, *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, Sayı: 41, Ocak 2014, s.49-67.
- DEMİR, Berna, “Muhasebe Bilgi Sistemlerinde Bilgi Güvenliği”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 26, Nisan 2005, s.147-156.
- DEMİR, Berna, “Muhasebe Bilgi Sistemlerinde Bilgi Kalitesi”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 48, Ekim 2010, s.142-153.
- DEREKÖY Feyza, KALMIŞ Halis, “Hastanelerde Performans Ölçümünün Muhasebe Bilgi Sistemiyle İlişkilendirilmesi”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 58, Nisan 2013, s.139-159.
- DİNÇ Engin, ABDİOĞLU Hasan, “İşletmelerde Kurumsal Yönetim Anlayışı ve Muhasebe Bilgi Sistemi İlişkisi: İMKB-100 Şirketleri Üzerine Ampirik Bir Araştırma”, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 12, Sayı:21, Haziran 2009, s.157-184.
- DİNÇ Engin, VARICI İdris, “Muhasebe Bilgi Sisteminin Kurumsallaşma Düzeyine Etkisi: Sanayi İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, C.X, S.I, 2008, s.67-85.
- GÖKDENİZ Ümit, “İşletmelerde Muhasebe Bilgi Sistemine Yaklaşım”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 27, Temmuz 2005, s.86-93.
- GÜZEL, Tülay, MERSİN Zerrin, “Bilgi Teknolojilerinin İşletmelerin Muhasebe Uygulamalarında Yarattığı Değişim”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 35, 2007, s.172-177,
- KADERLİ Yusuf, KÖROĞLU Çağrı, “İşletmelerde Muhasebe Bilgi Sistemi İle Kurumsal Yönetim Anlayışı Arasındaki İlişki”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Temmuz 2014, s.21-37.
- KALMIŞ Halis, DALGIN Burcu, “Muhasebe Bilgilerinin Karar Almada Kullanımının Önemi ve Çanakkale’de Faaliyet Gösteren Sanayi İşletmelerinde Bir Uygulama”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 46, Nisan 2010, s.112-128.
- PATASIENE Irena, ZAUKAS Grazvidas, PATASIUS Martynas, “Integration of Business Game For Improving Literacy of Accounting Information Systems”, *Procedia-Social And Behavioral Sciences* 213, 2015, pp.304-308.
- RAMLI İshak, İSKANDAR Denny, “Control Authority, Business Strategy, And The Characteristics Of Management Accounting Information Systems”, *Procedia-Social And Behavioral Sciences* 164, 2014, pp.384-390.
- SÜRMEİLİ Fevzi, ERDOĞAN Melih, ERDOĞAN Nurten, BANAR Kerim, SEVİM Adnan, KAYA Ergün, *Muhasebe Bilgi Sistemi*, Anadolu Üniversitesi Yayın No: 1736, Açıköğretim Fakültesi Yayın No: 895, 5. Baskı, 2011.
- TEKŞEN Ömer, COŞKUN Ali, DALĞAR Hüseyin, “Muhasebe Bilgi Sisteminde Bilgi Güvenilirliğinin İncelenmesi: Göller Bölgesinde Faaliyette Bulunan Muhasebe Meslek Mensupları Üzerine Bir Araştırma”, *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, Sayı: 33, Ocak 2011, s.99-117.
- TRIGO Antonio, BELFO Fernando and ESTEBANEZ Raquel Perez, “Accounting Information Systems: Evolving Towards A Business Process Oriented Accounting”, *Procedia-Social And Behavioral Sciences* 100, 2016, pp.987-994.
- YAZICI Nusret, “Bir Bilgi Sistemi Olarak Muhasebenin Kobi’lerin Yönetim Kararlarına Etkisi: Erzurum Araştırması”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 47, Temmuz 2010, s.202-212.
- YILDIZ Ekrem, BASKAN Tuba Derya, “Muhasebe Hilelerinin Önlenmesinde Kullanılan Araçlar: BİST Şirketleri Üzerine Bir Araştırma”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 62, Nisan 2014, s.1-18.
- ZHAI Jinbu, WANG Yutao, “Accounting Information Quality, Governance Efficiency And Capital Investment Choice”, *China Journal of Accounting Research* 9, 2016, pp.251–266.

<http://www.turmob.org.tr/TurmobWeb/Kurumsal/UyeIstatistikleri>, Erişim Tarihi: 02.12.2017.

<http://www.elazigsmmmo.org.tr/elazig-uyelerimiz>, Erişim Tarihi: 02.12.2017.